

Газета

СЛАДЗІМІРА КУДЗІНАВА

СЕРЫАЛ

№ 28

27 снежня

1995 года

Цана па падпісцы — 412 руб.,
цана ў розніцу — 700 руб.

ЧАС МЯСЦОВЫ

Інфармацыйную падборку падрыхтавалі: М. РЫМАЧ,
А. ЛАЎРАНОК і В. ГАШЕВЬ.

ДЕЛО — ТАБАК

Весьма сер'ёзную конкуренцыю магазінам дзяржаўнай гаспадарствы і кооператывнай гаспадарствы, якія маюць на сваіх полках цыгареты гродзенскай фабрыкі, складалі некаторыя жыхары гарада і раёна. Прычым — на законных асяродках.

Оформив все необходимые бумаги, они закупают в Минске оптом сигареты гродзенской фабрики и самостоятельно торгуют ими по ценам ниже, чем во многих магазинах. Каждый день возле вокзала можно увидеть этих нескольких торговцев, терпеливо притоптывающих валенки. А вы бы сами не притоптывали, поставь вас на целый день под пронизывающий ветер и крепкий

мороз?

Какая-то часть прибыли поступает в районный бюджет — хорошо, у курильщиков появилась возможность иметь постоянное место покупки — неплохо, несколько человек (имеется в виду сами торговцы) нашли способ существования — тоже хорошо.

Плохо только тем, кто раньше торговал сигаретами украинских и московских фабрик из-под полы, постоянно страдая от налоговой инспекции. Вот теперь-то для них жить действительно не сахар.

Не сладко, конечно же, и этим продавцам. Это не в тепле за прилавком. И торгуют люди не ради больших денег — просто пытаются выжить.

КАБ ЛЕС ЗАЎСЁДЫ ХРАМАМ БЫЎ

Лес — храм природы. Так лічаць многія людзі. Хто ж працуе ў лясной гаспадарцы — тым больш. Неаднойчы мне давялося чуць, а потым і паўтараць самому, што, ўваходзячы ў гэты храм, трэба старанна выціраць ногі. Гэта азначае не што іншае, як ісці ў лес з добрым намерам, з любоўю да таго багацця, якое нас ён лягодзіць.

Каб было менавіта так, і скіраваны нашы намаганні. Лясныя ўгоддзі ў нашым лясніцтве займаюць амаль 8 тысяч гектараў. 10 ляснікоў займаюцца аховай гэтага сапраўднага зялёнага багацця. Мінным летам ліквідавалі два ўзгаран-

ні. На 30 гектарах правялі рубку так званых галоўнага догляду. 13 гектараў засадзілі саджанцамі розных парод дрэў. На пясчаніках плошчак размясцілі сасоннік, які не вельмі патрабавальны да якасці глебы. А вось ёлку і дуб, якія любяць зямлю больш урадлівую, высадзілі ў 21-м квартале: першую — на 40-ка, другую — на паўтара гектарах. 1,7 гектара сёлета прадуладжвалася засадзіць вольхай чорнай, што і было зроблена. Адначасова змагаемся з такім відам ляснога браканьерства, як самавольныя высечкі. Менавіта гэтым летам спілення не-

ДЗЕЦІ І ПЕНСІЯНЕРЫ, ГАЙДА Ў ПІЯНЕРЫ!

У нашай школе, як і ў іншых школах раённага раёна, можна зноў убачыць вучняў з чырвонымі галыштучкамі на грудзях. Гэта — піянеры. Беларуская рэспубліканская піянерская арганізацыя, якая ўтварылася на базе той, усім вядомай вядомай Усесаюзнай ляснянскай. Як і ў піянерскай арганізацыі тых гадоў, у БРПА ёсць свой статут, у якім азначаны мэты, задачы і метады дзейнасці. Зыходзячы з агульнага палажэння арганізацыі, «БРПА — самастойнае, добраахвотнае, грамадскае, шматнацыянальнае аб'яднанне дзяцей, падлеткаў і дарослых». Беларуская рэспубліканская арганізацыя мае сваю сімволіку, якую ўсталяваў Цэнтральны савет БРПА. Мэта арганізацыі — дапамагчы кожнаму піянеру стаць грамадзянінам, сваімі справамі прыносіць карысць сабе, сваёй сям'і,

Радзіме. Акрамя гэтага, у абавязкі новааспечаных піянераў уваходзіць барацьба за навакольнае асяроддзе, паліпшэнне і пераўтварэнне грамадства.

Членам БРПА можа стаць не толькі кожны вучань, які дасягнуў 10-ці гадоў, але нават і дарослы чалавек любога ўзросту. Цыруюць у піянерскую арганізацыю на падставе пісьмовай заявы ўступаючага, пры гэтым, абавязковае ўрачыстае абяцанне. Для дзяцей, не дасягнуўшых 16-ці гадоў, патрэбны пісьмовы дазвол бацькоў.

Н. ЯНКОВІЧ,
вучанца СШ № 3
г. Івацэвічы.

АД РЕДАКЦЫІ: чаго нам не перліцца, працягвайце гэту інфармацыю, дык хутчэй пачаць, якога дзядулю з барадою і чырвоным галыштучкам на грудзях. Узрост жа ўступлення ў піянеры, як мы зразумелі, не абмежаваны. Пуд дый годзе. Ці не выдаліць дарослым піянерам яшчэ і чырвоныя білеты з грыфам «Совершенно секретно» і залатымі літарамі на вокладцы: «ІПКБ»? Усяляк можа быць у наш дзіўны час.

СПОРТ

ГРОШЫ НЕ ПАХНУЦЬ

170000 далароў павінен заплаціць маскоўскі «Спартак» мінскаму «Дынама» за нашага земляка Валерыя Вяліччу. Такое рашэнне было прынята ў штаб-кватэры УЕФА. Між тым спартскаўшчы імкнуцца даражэй «прадаць» 30-гадовага Вяліччу ў ніжнягародскі «Лакаматыв», вароты якога агарняе былы галкіпер мінскага «Дынама» і зборнай Беларусі, цяпер грамадзянін Расіі Андрэй Саўнкевіч. Другі галкіпер беларускай зборнай Валерыя Шанталосаў з Ніжняга Ноўгарода з'яжджае ў маскоўскае «Тарпед».

ЧАЦВЁРТАЕ МЕСЦА

Апошняя ў гэтым годзе важная падзея для шахматыстаў — абласное першынства. Жыхар раённага цэнтра Аляксандр Тальчанка, настаўнік Волненскай школы Геннадзь Ляўчук і настаўніца Сенькавіцкай школы Лідзія Ляўчук уваходзілі ў каманду нашага раёна, якая брала ўдзел у ім. На жаль, нашы прадстаўнікі выступілі слабава: занялі чацвёртае месца.

ШТО СМЕШНА, ТОЕ НЕ ГРЭШНА?

Два кныры ды свінка...

„Па-ранейшаму ў жывёлагадоўлі зніжаецца пагалоў. За 9 месяцаў яно скарацілася ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года на 4049 галоў буйной рогатай жывёлы, або на 7 працэнтаў, свіней — на 31 працэнт. У заспадарках раёна ў грамадскай жывёлагадоўлі засталася менш за пяць тысяч свіней, а пяць гадоў назад іх было амаль 30 тысяч“.

З даклада старшыні райвыканкама
П. Г. Жышка на 3-й сесіі райсавета.

ПРЫВЕДЗЕНУЮ вышэй цытаваную лагічна было б прадоўжыць другой, на такую ж тэму, цытатай, але ўзятай ужо з выступлення на раённай сесіі старшыні Брэскага абласнога Савета дэпутатаў В. І. Бурскага. Канстатуе, як адмоўную з'яву, падзенне колькасці пагалоў свіней у нашым раёне, старшыня аблсавета талды сумна пажартаваў прыкладна так: „...А ў калгасе імя Калініна дарабіліся да таго, што на свінаферме засталася ўсяго чатыры свінні. Гэта значыць, калі б я прыехаў туды, то сварку закусць гаспадары не знайшлі...“

Апошнімі словамі В. І. Бурскага, вядома, выклікаў ажыўлены смех у зале, хая дэпутаты добра разумелі, што менавіта меў на ўвазе старшыня абласнога Савета. Тут ужо, як кажуць, не да закусы. Згинула ж свінаферма...

Прыведзены факт не мог застацца па-за увагай журналістаў. Канечне ж, гэта не Атлантыда нейкая там згинула, а ўсяго толькі свінаферма. І ўсё ж...

І вось пра што мы даведліся. За час, які прайшоў пасля сесіі (а было гэта 12 кастрычніка), пагалоў свінней, якое, са слоў В. І. Бурскага, налічвала чатыры галавы, у калгасе імя Калініна ўжо не перацярпела асаблівага скарачэння, зменшылася ўсяго толькі на адну галаву. Тут, хіба што, ёсць сэнс укладання слоў абласнога кіраўніка: на час ягонага выступу было ў названай гаспадарцы два кныры ды дзве свінкі. Відаць, сыходзілі з таго, каб кожнаму «кавалеру» было па «каханцы». Потым, ужо пасля сесіі (праз тыдзень, месяц ці яшчэ калі — нам невадыма), адна свінка знікла. Бясследна. Цяпер яе пошукам займаецца, здаецца, міліцыя. Так што, на гэты раз скарачэнне свінога пагалоўя адбылося ўжо не па віне калгаснага кіраўніцтва.

Ну, а што датычыць тых, некалькіх свіней, дык мы валодаем таксой вострай сціплай статыстыкай. Дзесьці з гадоў вострым назад (Божа, калі гэта было!) свінаферма калгаса імя Калініна налічвала 80 галоў. Ут-

рымлівалася гэткае пагалоўе ў асноўным для асаблівых калгасных патрэб: каб карміць дзетак у калгасным садку, механізатароў — у час правядзення гаражых палывых работ і г. д.

Дарэчы, з першага дня заснавання свінафермы і да сённяшняга часу адзінай свінарацкай працуе на ёй Меліагэя Паўлаўна Лішко. Гэта на яе вачах скарачалася колькасць свіней. Праўда, у якой прапарцыі з разбуркай па гадах — жанчына не прыпомніла. Яе справа была — карміць, а што далей чакала ейных падарункіх — жанчыны гэта не тычылася, заната маляныкі яна чалавек для такога. Адно помніць:

добра ішчэ ў верасні г. г. карміла яна 18 свінамаца. Але лёс апошніх ужо, відаць, быў прадвызначаны: па чарзе яны «накіроўваліся» ў раённую нарыхтоўчую кантору. Зразумела, не сваім ходам і не па ўласнаму жаданню. Аж пакуль не засталася тых чатыры галавы, пра якія і гаварыў з трыбуны раённай сесіі старшыня аблсавета. Гаварыў, вядома, хутчэй як пра негатыўны факт, а не з-за таго, што яму ў выпадку наведання калгаса і закусы не было б чым. Такага за галы саевайкай улавы, дзякуй Богу, яшчэ не здаралася, ныводзім начальнік галоўным з калгаса не з'яджаў. Ні раней, ні нават цяпер, нягледзячы на катастрафічнае падзенне грамадскага пагалоўя.

Застаецца толькі заслакоць разнерэваных на той сесіі дэпутатаў. Пагалоўе свіней у калгасе імя Калініна ўжо не падае. Яно стабільна налічвае два кныры і свінку. Свінарака П. П. Лішко атрымлівае за іх догляд, як мы падлічалі ў наліччых, 28,5 тысячч рублёў. У месці, канечне, і тое надарна на сённяшні дзень, улічваючы, што Меліагэя Паўлаўна ўжо пенсіянерка.

Вось толькі чацвёртую свінку, як нам казалі, пад кілаграмаў 170, усё ж лікада. Мажэ лёс ёй быў, значыць, накіраваны: прапасты без вестак. Царства ей нябеснае. Бо наўрад ці яна ішчэ блукае па мясцовых лясках у пошуках салодкіх жалудоў...

М. ШЧАРЫН.

ЦЫТАТА ДНЯ

„Хотел бы напомнить общеизвестное: в жизни есть вещи, относительно которых любой государственный или общественный деятель публично может говорить только положительно или не говорить вообще. Например, о свободе и независимости своей страны. То же самое, к примеру, и о языке своего народа. Хотя один раз сказать о таких вещах неуважительно, хоть один раз засвидетельствовать, что ты ими не дорожишь и не ценишь их — значит тут же меновенно и бесповоротно потерять моральное и политическое банкротство в глазах всего цивилизованного мира“.

Нил ГИЛЕВИЧ,
народный поэт Беларуси.

„Мы вельмі рады, што ў вас адбыліся выбары. Нягледзячы на ўсе праблемы і спробы сабатажу, гэтыя выбары ўдаліся. Яны маюць вялікае значэнне для нашай краіны і для міжнароднай супольнасці. Было бачна, што некаторыя выканаўчыя органы ўлады праводзілі акцыі, якія абмяжоўваюць свабоду прэсы, асабліва тэлебачання, якое тут не гэрала вядучай ролі ў правядзенні перадавыбарчай кампаніі. Прыкра, што не далі магчымасці спікера папарэдняга парламента М. Грыбу звярнуцца па тэлебачанні да насельніцтва.“

Элізабет ШРОЛТЭР,
прадстаўніца Еўрапарламента,
мжнародны назіральнік.

16 гадоў працуе на свінаферме ў Целяханах Ганна Паўлаўна Канановіч. Працавала свінаркай, вучылася ў Ваўкавыскім зоаветтэхнікуме, затым была прызначана на пасаду заатэхніка-селекцыянера. І вось ужо пяць гадоў жанчына кіруе калектывам свінафермы. У калгасе „Расія“ яе лічаць не толькі працавітым чалавекам, але і добрым спецыялістам.

Пра справы на ферме Ганна Рыгораўна расказвала нашаму карэспандэнту М. РЫМАЧУ спакойна, але ў голасе яе ўсё ж адчуваліся ноткі няўпэўненасці, гэткай, калі можна так сказаць, няпоўнай ці частковай задаволенасці.

— Я не памыляюся, Ганна Рыгораўна?

— Сапраўды, вы правільна ўлавілі мой настрой. Падстаў для таго, каб быць палкам задаволеным справай на свінаферме, няма ні ў мяне, як загадчыцы, ні ў свінарака. Гэта не таму, што калі добра, тады хочацца, каб было яшчэ лепш. Мы працуем і, даруйце за няспіласць, нядрэнна працуем, стараемся. Але сёння, відаць, такі час, калі старанне не заўсёды дае жаданы вынік.

— Што вы маеце тут на ўвазе?

— Пачабылі б нашы свінафермы гадоў 6–8 назад. Тады гэта сапраўдны свінакомплекс быў, у якім утрымлівалася ў розныя часы ад 3-х да 4-х тысяч жывёлін...

— Даруйце, Ганна Паўлаўна, але тагачасны комплекс я бачыў на свае вочы. Неаднойчы даводзілася пісаць пра поспехі яго калектыву ў тых часах. Сёння ж вунь на тэрыторыі фермы і чалавека не сустрэнеш, як быццам, няма тут працуючых.

— Нічога тут дзіўнага. Пагалоўе свінёй скаралася больш чым у два разы. 1400 галоў — лічба і на сённяшні дзень унутры, калі параўноўваць з некаторымі іншымі гаспадаркамі. Але для нашага калгаса „Расія“ з яго былой славы гэта, вядома, ужо не тое...

— Згодзен з Вашымі довадамі. Пазбаўляюцца многія калгасы „свінства“, прычым для гэтага дастаткова як аб'ектывных, так і суб'ектывных. Раней не ў кожнай гаспадарцы мелі прыбытак ад свінагадоўлі. Апошняя хутэй трымалася на загадах „зверху“. Сёння ж, калі з кармамі ўсё

цяжэй становіцца, ды і іншага бязладдзя больш чым адбаўляй, загады ўжо не з'яўляюцца тым рычагам, з дапамогай якога падтрымлівалася пагалоўе грамадскай жывёлы, у тым ліку і свінёй. Апошнія, дарэчы, і ўмоў іншых патрабуюць, і кармлення належнага. Як на вашай ферме вытрымліваюцца гэтыя патрабаванні?

— Усяляк было і ў нас. Быў час, калі свінёй кармлілі камбікормам, прыгатаваным з уласнага ячменю. А ён у нас, выкажуся так, „пусты“ атрымліваецца на тарфяніках. Адсюль і адпаведная якасць камбікорму, у якім, як потым паказалі лабараторныя даследаванні, утрымлівалася павышаная норма нітрытаў і нітрату. Менавіта таму распаўсюдзілася дыстрафія, павялічыўся паморак.

У апошнія гады сталі больш камбікорму завозіць з Драгічына, Пінска. Закупілі спецыяльны камбікорм для парасят розных узростаў, для падрослых свінамацак. І справы прыкметна палепшыліся. Значна зменшылася колькасць захворванняў, выпадкаў паморку. Гэта не значыць, што апошняга няма зусім. Скажам, ва ўзроставай групе да двух месяцаў то свінамаца неасцярожна парасятка пры-

душыць, то яшчэ што здарыцца. Без гэтага ў нашай рабоце не абыходзіцца. Але, яшчэ раз паўтараю, у гэтым плане недахопаў у нашай рабоце сёння менш, чым было год-два назад.

— Вы можаце абгрунтаваць сказанае нейкімі лічбамі?

— Калі мець тут на ўвазе апаросы,

фактамі. Атрымалася, што „ката ў мяшкі“ ўзялі. З таго часу самі свінак адбіраем, каб свінамацак добрых займаць з іх. І, слава Богу, атрымліваецца.

— Ганна Паўлаўна, і ўсё ж такі, што Вас больш за ўсё трывожыць?

— Адносна кармлення пакуль што крыўдзіцца не магу. Парасяткам варым кашу з адгонам, свінням, што на адкорме, даем камбікорм, сечку, жамерын, каспяную муку і мел. Дарэчы, кармім двойчы ў дзень — ранішай і вечарам. Тое абсталюванне, якое некалі дапамагала нам выконваць працэс кармлення, ужо значна пастарэла, сёе-тое, як напрыклад, кормаправоды, наогул выйшлі са строю, таму кармім у асноўным уручную. Развозім корм трактарам, напаяем кармушкі з дапамогай шлангаў. Разумею: сёння не да новага абсталювання з нашым няпростым фінансавым становішчам.

А вось чаго хацелася б, дык каб больш цяпла было ў памяшканнях, дзе ўтрымліваюцца малыя парасяткі. Для самых маленькіх, у матачніках, вядома, ёсць абагрэвальныя лямпы, а вось у групе дарожчвання, а гэта парасяткі ад 2-х да 4-х месяцаў, няма некалішніх цеплагенерацый. Электраэнергія дарагая, даводзіцца эканоміць. Атрымліваецца, што на адным эканомі, на другім — губляем.

І апошняе пытанне, можа не зусім сціплае: якія заробкі сёння ў вашых свінаракаў?

— Хутэй гэта не пытанне, а заробкі нашы сціплыя. Сярэдняя зарплата складае ў нас 500 тысяч рублёў. А быў час, да ўсіх гэтых інфляцый, калі свінаракі, што працавалі з матачным пагалоўем, зараблялі па 500 рублёў, астатнія — па 400–300. Тады гэта былі даволі вялікія грошы. За сённяшняю зарплату і веласпед не купіш. Якраз на сціплае харчаванне і хапае. Ды нічога не паробіш. Жыць трэба, а значыць, і працаваць трэба. Такі ўжо час цяпер...

НА СЕЛЬСКИХ СКРЫЖАВАННЯХ

Такі ўжо час цяпер...

дык ад свінамаці мы атрымліваем у сярэднім па 12 парасят у год. Лічу, што гэта прыймальны паказчык. Ну, а на адкорме прыбаўленне ў вазе кожнага кормніка складае 330–350 грамаў. Скажаць, што гэта шмат, не магу. Але, улічваючы сённяшнія цяжкасці, мы задавальняемся і такім паказчыкам, хаця, зразумела, яго недастаткова, каб свінагадоўля была рэнтабельнай. Тым не менш, змяняць пагалоўе сёння, бадай што, нельга. Трэба думаць пра людзей, якім нечым харчавацца патрэбна.

— Яно, несумненна, так. Можна на працягу нейкіх годаў-двух пазбавіцца ўсяго пагалоўя, але як жыць потым? Ні людзям — свінніны, ні калгаснікам — працы. Вось тады б „закукавалі“ мы па-сапраўднаму...

— Менавіта з гэтага і зыходзім, захоўваючы свінаферму. Не забываем, да прыкладу, і пра селекцыйную работу. Ёсць у нас 20 кніроў-вытворнікаў, усе яны племянныя, буйна-белы мясны тып і чорна-пярэсты, завезены з вядомых племгаспадарак рэспублікі. Некалі свінак беконнай пароды нам па чыгуначы даставілі з Літвы. Я тады заатэхнікам-селекцыянерам была, як глянула ў вагон, у якім тыя свінкі перавозіліся, не па сабе стала. Слабыя, з фізічнымі дэ-

Расказваюць, быццам бы японцы ўжо прыдумалі такі фоталапарат, фотакарткі якога перадаюць дасканала і адлюстраванне, і колер, і... пах. Калі б гэтыя фотаздымкі, што вы бачыце, маглі рабіць тое ж, то нашым органам нюху быў бы нанесены сакрушальны ўдар.

А суседзю гэтай кватэркі хвалюе не толькі і не толькі пах. „Мы жывём як на бомбе“, — у адзін голас казалі жанчыны.

Жыла ў Івацэвічах жанчына. Мела заслугі перад Радзімай. Не будзем перакрываць яе лёс, усюмным толькі некалькі апошніх гадоў яе жыцця ў горалдзе. Сёння сямідзесяцічатырохгадовая бабуйка, інвалід першай групы жыве ў доме састарэлых. А ў яе кватэры начуюць бамжы.

Яшчэ шэсць гадоў таму ніхто з жыхароў пад'езда не мог у нечым упікнуць бабуйку. Жыла яна з нейкім дзедам шха, як усе. А потым дзедна не стала. Жыць адной бабуйцы было сумна, і сталі ў яе кватэры з'яўляцца іншыя мужчыны прыкладна яе ўзросту. Хто затрымліваўся на год, хто на два. І ціха я кватэрка перастала быць ціхай. А іншым разам была дык і вельмі шумнай. У час рэдкіх цяпер шычых разоў з суседзямі бабуйка прапа-ноўвала: даглядаць хто з вас мяне да смерці, і я пакіну там сваю кватэрку (на той час прыватны занаву). Але ў райвыканкамсе суседзю пачы-рэдзілі — наўрад ці атрымасца што добрае з такіх бабуйных планаў, бо ў яе ёсць дзеці. Дарослы сын і дарослая дачка.

Ішоў час, і вось у адзін дзень з'явіўся ў кватэры чарговы мужчына. Меў ён у Івацэвічах жонку, дзеці, але застаўся без нічога і нікога — выгнала яго сям'я з жытла.

Невядома цяпер, як змог пераканаць гэты дзядуля нашу бабуйку, толькі звярнулася яна да ўлад з просьбай: пра-пачыць у кватэрку гэта-

дак. Абяцала бабка, што падарыць ёй кватэрку, хоць кватэра была ўжо падорана, толькі ніхто з суседзю пра гэта не ведаў. Урэшце даведзіся, сталі клікаць з далёкага Крычава дачку — прыязджай, твая ж гэта

● КВАТЭРНАЕ ПЫТАННЕ

НАЧЛЕЖКА?

майго дзеда. З умовай: каб ён мяне даглядаў да самой смерці.

Улады просьбу задавалі, і стаў дзед жыць у бабуйцы. А для ўсяго пад'езда надыйшла жаклівая пара. Як толькі бабуйка атрымлівала пенсію — пачыналася чарговая п'янка. Крык, лаянка, сварка. Не адзін раз паказвала потым бабуйка суседзям сляды пабоў на сваім целе. Не аднойчы выклікалася міліцыя.

Заканчваліся грошы і потым насілі суседзі бабуйцы хто талерку супу, хто кавалак хлеба. А ўтульная, акуртаная ў мінулыя кватэрка ператваралася ў бярогу.

Два гады таму здарэцца так, што бабуйка ламае нагу. Старыя косці не хочуць зрастацца, і бабуйка амаль перастае хадзіць. Увесць клопат аб яе жыцці перакладваецца на плечы суседзю. А гарвыканкам выклікаў дзяцей старой — па нашых існуючых законах дзеці павінны клапаціцца аб бацьках. Сын і дачка прыехалі. Пабылі колькі дзён. Вынікі візиту — быў выписаны з кватэры дзядок — сужыцель, а сама кватэрка падорана дачцы. І дзеці паехалі. Дачка папаянцала, што хутка вернецца і забярэ маці.

Бабуйку пакуль забра-

маці, твая кватэрка! А дачка запатрабавала грошай на дарогу. 150 тысяч ёй выслалі. Прыехала. Прабыла колькі дзён, пасварыліся яны нечага і... паехала зноў дачка да сябе. А бабуйка вярнула да сябе ў кватэрку, пусціла кватэрантку, паабяцаўшы ёй (!) кватэрку падарыць. І пайшлі зноў п'яны і сваркі, і для ўсяго пад'езда такое жыццё настала — жах казаць. Па тры-чатыры разы на дзень міліцыя выклікалі! Якіх толькі „гасцей“ не перабыло тут! А той самы дзядок зноў стаў у кватэры ледзь не гаспадаром. Напісала неяк бабуйка (а пісаць яна ўме-ла, ой, як добра) пракурору — чаго пакінула мяне дачка. А пракурор адказаў: кватэрка падорана вамі дачцы без усялякіх умоў.

Тут ужо лопнула ця-пенне і ў суседзю, і ў старшыню Івацэвіцкага гарвыканкама В. Скурчыка. Патрэбна ўсталяваць, што з боку ўладаў неаднаразова прапа-ноўвала-ся бабуйцы пераехаць жыць у дом састарэлых. Згаджалася бабуйка да чарговай чаркі. Але ў апошні дзень лета гэтага года, атрымаўшы згоду бабуйкі, сам В. Скурчык адправіў гаспадыню кватэры ў месца ціхае — дом састарэлых. Ачыхалі кватэрку. Толькі ранішні не было ўжо той

паперкі на дзвярах, і чулі суседзі — нехта там начаваў. Не дапамог і заммок — той самы дзядок, вышчнуўшы шыбу вакна, знайшоў іншы ход (кватэрка на першым паверсе). І вось ужо колькі часу з'яўляюцца па на-

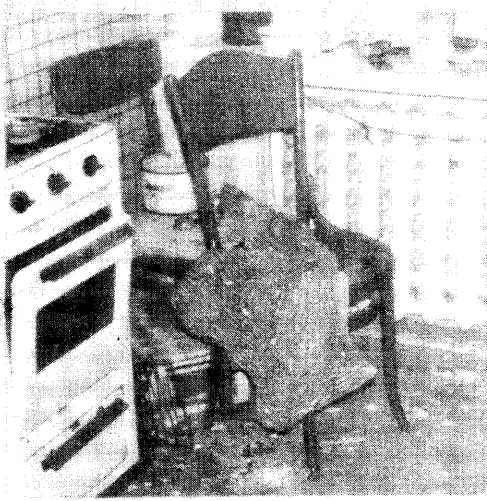
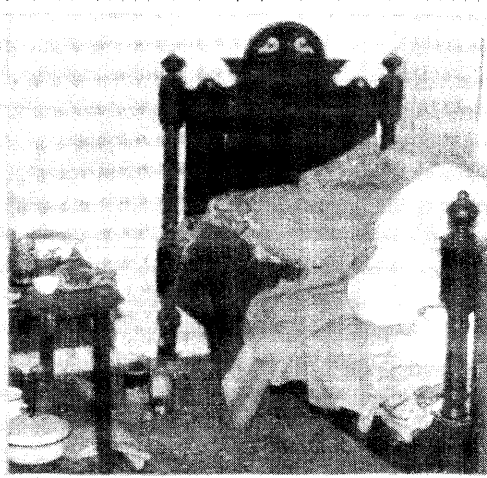
чах новыя жыхары ў кватэру. Аднаго разу адчулі суседзі моцны пах газу, у другі — гэты газ гарэў на пліне ўвесь дзень. Нават невялікае вогнішча раскладвалася на падлозе кухні, так што да сапраўднай бяды тут і на самай справе зусім недалёка.

„Мы жадаем жыць спакойна! Нам гэтая кватэра не патрэбна, няхай там жыве, хто хоча, але каб не было ніякай пагрозы ні спакою, ні жыцця людзей усяго пад'езда!“ — такое адзінае патрабаванне жанчын, з якімі вялася размова.

В. Скурчык хацеў прапанаваць каму з жыхароў раёна пачыць у кватэры (дачка, як уласніца яе, дае згоду). Але ж патрэбны рамонт! Ды яшчэ які! Хто будзе аплочваць?

Адключана ў кватэры вада, перакрыты газ. Аднак бамжы прыходзяць сюды з ночы ўноч, вядуць, праўда, сябе шха. Толькі да якой пары гэтая цішыня?

А ў гарвыканкамсе рукі звязаны той паперай, якая вызначае новую ўласніцу кватэры. Прыватная ўласніца — ўсё тут! Папярэджанне гаспадыні кватэры ад ўлад горада атрымала — калі ў бліжэйшых тэрмінах не прыме ніякіх захадаў, то нійкія меры, не на ка-

рысь новай гаспадыні, будуць прымацца самі ўлады.

Вось такая гісторыя. Дачытаўшы яе да канца, вы, мабыць, зразумелі чаму не названы прозві-

шчы галоўных дзеючых асобаў.

Непрыгожая гісторыя. З вельмі непрыемным душком.

В. ГАПЕВУ.

„Есць мерцвякі, у якіх больш жыцця, чым у жывых.
Але есць і жывыя, якія мярцвеі ўсякіх мерцвякоў”.
Р. РАЛАН, французскі пісьменнік.

У ІВАЊЭВІЦКАЕ міжраённае паталаганатамічнае аддзяленне, ці, інакш кажучы, у морт мяне прывяла абывацельская цікаўнасць, але яго загадчык Іван Васільевіч Галавач, угадаўшы мой намер, вельмі тактоўна даў зразумець, што „клубнічкі” лепш пашукаць у іншым месцы, а гэтак – святае.

У праўдзівасці ягоных слоў пераканалася, пабыўшы ў аддзяленні нейкі час. За цаглянымі сценамі невялікага, размешчанага ў глыбіні балычнай тэрыторыі будынка, атмасфера асабліва, знаёмая толькі яго малакоўскаму персаналу – старшай фельчару-лабаранты Н. І. Кавалёвай, санітару Я. Я. Прудзельскаму, 72-гадовай санітарцы М. П. Журомскай і самому загадчыку.

У гэту спецыфічную ўстанову прыйшла з дылетанцкім уяўленнем аб тым, што ў ёй толькі тым і займаюцца, што рэжыць мерцвякоў. Ды галоўнай прыладай працы тут аказалася не секцыяны нож, а мікраскоп. Стаіць ён і ў гісталагічнай лабараторыі, і ў цесным пакойчыку Івана Васільевіча. Крыніца задавальнення і смутку ў залежнасці ад таго, што выявіць прафесіянальнае вока паталаганатамі ў павялічаным у паўтары тысячы разоў усім тым, што з чалавека... выскраблена, выдавлена, адрэзана. 95 працэнтаў усяго аб'ёму яго работы складаюць даследаванні аналізу чалавечай тканкі. Запірнула ў трубку мікраскопа і трапіла ў мітуслівы каларовы свет клетак. Прыгожы малюнак. Больш нічога. Для мяне. Але на працягу многіх гадоў Іван Васільевіч распазнае ў ім хваробы.

Аб'ёмы гісталагічных даследаванняў у апошні час павялічыліся ў паталаганатамі ў два разы, што ўскосным чынам сведчыць аб пагаршэнні стану нашага здароўя. Адзін з галоўных прадметаў даследаванняў – ракавыя пухліны. Вынікі іх не пакідаюць аптымізму. Калі раней Іван Васільевіч выяўляў злаякасныя клеткі адзін раз у месяц, то цяпер 1–2 разы ў тыдзень (!) Кожны тыдзень каварная хвароба напаткоўвае максімум двух чалавек, і ніхто з нас не ведае, хто ў наступны раз можа апынуцца на мяжы жыцця і смерці.

Загадчык паталаганатамічнага аддзялення, напэўна, прывык да гэтых смаротна небяспечных клетак? Што алчувае ён, калі бязлітасная оптыка мікраскопа высвечвае ў прыгожым калейдаскопе клетак тое, што завецца страшным словам „рак”. І па адказу Івана Васільевіча, і па выразу яго твару зразумела: колькі б разоў не выяўляў ён злаякасную пухліну і тым самым падпісваў чалавеку прысуд альбо ў лепшым выпадку хаджэнне па кругах пекла, ніколі яго сэрца не было спакойным. Спецыфіка работы не прытуліла ўспрыняцтва чужога гора. Кожны раз – шкадаванне. І кожны раз новы пласт адмоўных эмоцый.

Нам усім есць ад чаго засмучацца. Пухліны ў апошні час „памаладзелі”. Есць выпадкі выяўлення іх у 17-гадовым узросце. Часцей у раёне і вобласці Івана Васільевіч кіруе яшчэ Барозаўскім і Белаазёрскім паталаганатамічным аддзяленнямі) захворваюць ракам страўніка і лёгкіх. Згодна з яго словамі, рак развіваецца і хутка, і марудна. Скрытае цяжэнне яго можа працягвацца ад 8 месяцаў да 80 гадоў (!) Злаякасныя клеткі, аказваецца, утвараюцца ў нашым арганізме штодзённа, але яго ахоўная сістэма перашкаджае іх развіццю. Які лад жыцця вядзе

чалавек, такой будзе і гэта сістэма. Рост злаякасных пухлін знаходзіцца ў прамой залежнасці ад навакольнага асяроддзя, і, вядома, ладу жыцця.

Іван Васільевіч перакананы: рак – хвароба людзей, якія ўпадаюць у тугу і песімізм. Калі мы ў добрым настроі, то і нашы клеткі таксама. Каля 50 працэнтаў прыйшоўшых у балычную людзей маюць патрэбу ў карэкцыі свайго псіхазмацыянальнага стану, у дапамозе медыцынскага псіхолога. Дарэчы, Гродзенскі медінстытут у апошні час пачаў рыхтаваць такіх урачоў – псіхологаў.

Ноччу ўсе біяхімічныя працэсы ў арганізме чалавека замаруджваюцца, як бы застываюць, – гаворыць Іван Васільевіч, – і каб іх ажыўіць, неабходна штосьці зрабіць.

быў. У Мінскім медінстытуце закончыў факультэт „Лячэбная справа” (цяпер ён называецца лячэбна-прафілактычным), пасля якога можна было працаваць па многіх урачэбных спецыяльнасцях. Таму і паталаганатамічная справа ў разраздзе не знаёмыя не аказалася. Да таго ж, Івана Васільевіча са студэнцкай лаўкі, як магнітам, прыцягвала пазнанне ўсяго новага. Усё хацелася памацаць рукамі, выявіць, што з чаго ўзнікае. Па накіраванню прыхаў з жонкай, хірургам Святланай Мікалаеўнай, у Івацэвічы, і студэнцкая цікаўнасць з гадамі перарасла ў высокі прафесіяналізм. „У Івана Васільевіча не бывае памылак”, – так гавораць аб ім калегі па рабоце. Сам паталаганатамі, будучы, напэўна, да „апошняй кропкі” верным ісціне, пясніну, што дакладнасць яго даследчага металу складае 98–99 працэнтаў. Сапраўды, якімі б скрупулёзнымі і складанымі не былі даследаванні,

і лічы дзяржстатыстыкі.

Штогод Іван Васільевіч аналізуе каля сотні памёрлых людзей. Яно можа не праводзіцца, калі чалавек з устаноўленым дыягназам хварэў і памёр дома. І наадварот праводзіцца, калі ён памёр дома з неўстаноўленым дыягназам хваробы. Абавязкова анатаміроўца людзі, якіх смерць напаткала ў сценах балыніцы, асабліва калі яны прайшлі ў ёй менш, чым суткі, а таксама ў выпадках падазрэння на інфекцыйную хваробу, ва ўсіх выпадках мёртвападарожных, смарцей дзяцей з прыроджанымі і спадчыннымі хваробамі. Мэта гэтай работы – зноў жа забяспечыць якасці лячэння, наблізіць урачэбнага вопыту. Вось чаму можна сказаць, што паталаганатамічнае аддзяленне – месца, дзе мёртвыя вучаць жывых.

Амаль штодня Іван Васільевіч прыдчынае заслонку смерці – той гавані, у якую пазней ці раней усе мы прыйдзем. Кантакт з мёртвым, нярэдка скалечаным целам, параджае псіхалагічны дыскамфорт. „Часам забіраюць памёрлых, сваякі моцна плачуць”, – гаворыць І. В. Галавач, – просім іх трымацца, бо гэта невыносна, мы ж таксама не жалезныя...” Да таго ж, даводзіцца быць сведкам усялякіх сцен паміж тым, хто прыязджае па нябожчыка. Калі ж да гэтых маральных выдаткаў дадаць складанасць самой работы, вядзенне яе ў атмасферы, насычанай шкодным пахам фармальну і рознымі кіслотамі, няцяжка здагадацца, чаму паталаганатамі па працяглай жыццё – на другім месцы пасля хірургаў. Калі ўрачоў мы можам бачыць у твар, дзячыць ім, праца паталаганатамі застаецца як бы за кадрам. Для многіх людзей яна нябачная і тым не менш нялёгкай і высакародная.

Па закону ў паталаганатамічнае аддзяленне рабочы дзень, але па медыцынскай неабходнасці працуе Іван Васільевіч з 8 да 18 гадзін. Заўсёды ідзе насустрач людзям, калі яны затрымліваюцца з пахаваннем. Ідзе ў аддзяленне і ў выхадныя і талы, калі ў водпуску. Шмат гадоў І. В. Галавач узначальвае прафкам балыніцы, размяркоўвае пушчкі, але сам па іх ні разу нікуды не ездзіў. Часяком водпуск „адбывае” у матулі, у Баранавішкім раёне. Любіць і ўмее штосьці зрабіць па гаспадарцы. Разам са Святланай Мікалаеўнай выхавалі двух дзяцей: сына і дачку.

Моцны на від, уладальнік рэдкай у тутэйшых мясцінах і таямнічай для нас прафесіі, Іван Васільевіч здаўся мне простым і мяккім чалавекам. Таму мільхілі запытала:

– А ці любіце вы кветкі?

– Так, любю, – крыху намаўчаўшы, быццам залумаўшыся аб нечым, адказаў ён. І заўважаны мной пасля гэтых слоў вазончыкі ў пакой былі гэтаму маўклівым падверджаннем.

А яшчэ праз некалькі хвілін я апынулася ў журботнай зале з устаноўленым пасярэдзіне белакафелным пастаментам пад туну. Адсюль пачынаецца шлях пакінуўшага жыццё чалавека на могілкі. Побач на палагоніку раскінуў галінік з зялёнай лютай лімон, які ў май зноў зацвіце. Іх некалькі пасаджана рукамі Івана Васільевіча, як пасаджаны і шматлікія пакаёвыя кветкі, што размешчаны побач з цеплалюбнымі дрэўцамі. Што ж, жыццё не спыняецца...

Л. РУЦІЧ.

• ІСТОРЫЯ ДЕНЕГ

СНАЧАЛА БЫЛИ КОРОВЫ ЧЕРЕПА

Історыя денег неотделима от истории человечества. Она в такой же степени величественна и благородна, как жестока и кровава.

Деньги... Бумажные прямоугольники, круглые монеты – других на нашем веку не было.

Между тем, у древних славян и скандинавов роль денег выполняли шейные металлические украшения – гривны, в Китае – куски нефрита, в Конго – бронзовые наконечники копий, на острове Борнео – коровьи черепа, а на Соломоновых островах, представьте, – человеческие головы. В Монголии до начала нашего столетия наиболее популярной „валютой” был плиточный чай.

Все эти ценности имели ограниченную территорию хождения. Однако существовал один вид „денег”, который служил и служил людям на протяжении тысячелетий. Речь идет о небольшой (размером со сливу) морской раковине каури. Большинство их добывается у Мальдивских островов юго-восточнее Цейлона. В древности раковины каури имели хождение в Азии, в средние века – в Европе. В Африке же они используются до сих пор.

Примечательно, в некоторых странах являются наиболее твердой валютой. Ходят они поштучно, нашатыми на куски кожи, нанизанными на шнуры, собранными определенными суммами в мешочки. В Германии, Литве, Латвии, на островах Балтийского моря, в Беларуси найденные каури датируются первым веком до нашей эры. Примечательно, использовались они и позднее. Например, на Исковщине и Новгородчине лик их поступления наблюдался в XII веке.

Впрочем, не только „импортные” ракушки служили разменной монетой. На огромных территориях Северной Европы, Средиземноморья, в Китае и некоторых других странах Азии в ходу были первые изготовленные из бронзы и более благородных металлов миниатюрные копии ножей, топоров, секир, мотыг, рыболовных крючков, наконечников стрел. Большинство исследователей утверждают, что это и были металлические деньги, поскольку позднее изображения этих орудий труда и оружия помещались на первые монеты в некоторых регионах.

И действительно, от металлических миниатюрных копий до переходов к деньгам в форме монеты оставался всего один шаг.

Н. БОГОДЯЖ,
историк.

А дапамагчы можа звычайная гімнастыка, якой мы так грэбнем. Што ж, яшчэ да нашай эры старажытнагрэчаскі мысліцель, заснавальнік антычнай медыцыны Гіпакрат гаварыў: „Як суконшчыкі чысцяць сукны, выбіваючы з іх пыл, так гімнастыка ачышчае арганізм”.

Здароўе чалавека ў 80 працэнтах залежыць ад сацыяльна-эканамічных і прыродных умоў, у 15 – ад яго самога, і толькі ў пяці працэнтах – ад медыцыны, – працягвае І. В. Галавач. – Прыродны запас яго розніцца на 120 гадоў. Акрамя пералічаных вышэй прычын, жыццё скарачаюць лянота, злосць, зайдрысць, нянавісць, грэбанне не фізікультурнай, адмаўленне ад прафілактычных медаледаў, злужыванне курэннем і спіртным. Людзі падлімаюць чарку за здароўе, а самі менш за ўсё клапацяцца аб ім. Пры сённяшнім крызісе цяжка вяселіцца і ўсё ж трэба падбадзёрваць сябе, унушаць аптымізм наперакор усяму, а інакш можа падсцярагчы хвароба.

Нельга не пагадзіцца з такімі довадамі, бо зыходзіць яны ад чалавека, які шмат гадоў мае дачыненне да самага дарагога для нас – здароўя, які не ў вобразным, а ў самым што ні ёсць матэрыяльным сэнсе слова назубок ведае кожную клетачку нашага цела.

Перагортнем старонкі кнігі, і з глыбіні гадоў пачнем выказваць англіскага пісьменніка С. Смайліса: „Жыццерадаснасць – гэта не толькі прыкмета здароўя, але яшчэ і самы дзейсны сродак, які пазбаўляе ад хвароб”. Шведскі філосаф К. Бастрэм таксама лічыў, што „самае дзейснае лякарства для фізічнага здароўя есць бадзёрка і вясёлы настрой духа”.

Ісціна не памерла з гадамі. Яна зноў і зноў даказваецца на вопыце ўласнай працы. Але што прыцягнула Івана Васільевіча менавіта на гэту работу? На выбар у нейкай меры павплывалі абставіны, ды выпадаком ён, можна сказаць, не

верагоднасць памылкі ў іх – мізэрная. Па такім стандартзе працуе любі, самы вопытны паталаганатамі ў рэспубліцы і за мяжой. Есць выпадкі, калі своечасовае выяўленне ракавай пухліны выратавала чалавечае жыццё. Атрыманы Іванам Васільевічам гісталагічныя аналізы нярэдка засцерагаюць ад многіх іншых хвароб. Наогул сам ён лічыць, што будучае за папярэдальнай медыцыны.

Працуе І. В. Галавач у цесным кантакце з медперсоналам амаль усіх аддзяленняў раёнальнай. Яго служба выконвае функцыю кантролю за якасцю лячэбнай дыягностыкі, што ў сваю чаргу з'яўляецца неабходнай умовай павышэння прафесійнага ўзроўню і адказнасці ўрачоў. У рэкамендацыях Івана Васільевіча пастаянна маюць патрэбу гінеколагі, тэрапеўты, педыятры, хірургі. Калі ён, згодна з атрыманымі аналізамі, бачыць, што ўрач праводзіць правільнае і эфектыўнае лячэнне, раіць працягваць яго далей. Калі ж назначанае лячэнне не мае пэўных вынікаў, дае кантрольныя рэкамендацыі.

– А калі ўрач, які памыляецца ў дыягназе, – ваш найлепшы сябра, гэта не перашкаджае сказаць яму праўду?

– Праўду ў медыцыне трэба гаварыць заўсёды незалежна ад адносінаў. Не прыняць яе можа толькі чалавек з высокімі амбіцыямі...

– Як часта пры анатаміраванні выяўляеце, што не тую хваробу лячыў доктар?

– Такія выпадкі есць. Урач – не ўсемагутны. Усё ж памылка мала, і ў іх есць аб'ектыўныя прычыны, якія не ўплываюць на зыход хваробы.

Так, тое, што часам нябачна пры лічэнні, выяўляецца пры анатаміраванні. Пры ўсёй беднасці матэрыяльнай базы вялікія намаганні прыкладваюць медыкі для лячэння хворых. Але апошняя ісціна ўсё ж не ва ўрачэбных кабінетах і балычных палатах, а менавіта тут, у паталаганатамічным аддзяленні. У ім нараджаюцца

Итак, в новогоднюю ночь гости собираются у вас. И намерены веселиться до утра. Поэтому все ваши заботы — что приготовить к столу... Если у вас собирается большая компания, распределите, кто что будет готовить — одной вам не справиться и в новогоднюю ночь вы будете чувствовать себя разбитой и усталой. Лучше всего, если каждая хозяйка приготовит свое „фирменное“ блюдо.

Что же будет на новогоднем столе? Советуем вам сделать побольше разнообразных легких салатов и закусок и одно горячее блюдо. Сладостей и печеностей, напитков должно хватить на всю ночь.

● СОВЕТЫ ХОЗЯЙКЕ

К ПРАЗДНИЧНОМУ СТОЛУ

СЛОЕННЫЙ САЛАТ „МИМОЗА“

Содержимое 1 банки любых рыбных консервов в масле выложите на тарелку и разомните вилкой. Сложите на дно глубокой салатницы. Это первый слой. Покройте его майонезом, затем положите слой мелко нарубленного печатого лука, затем вновь майонез, потом мелко нарубленные белки от сваренных вкрутую яиц, слой майонеза, слой натертой на крупной терке вареной моркови, майонез. Сверху украсьте салат раскрошенными желтками и мелко порубленным зеленым луком. Этот салат должен часа полтора постоять в холодильнике. После этого он становится очень нежным. Раскладывать по тарелкам его надо, как торт, захватывая все слои.

САЛАТ ИЗ ОВОЩЕЙ С РИСОМ

Отварите рис, выложите на середину большой мелкой тарелки и залейте майонезом. Вокруг риса уложите горками сваренную в подсоленной воде морковь, зеленый горошек, зеленую фасоль, мелко нарезанный зеленый лук, а между ними положите кружочки сваренных вкрутую яиц (и, если есть, помидоров).

РЫБНЫЙ САЛАТ С ОГУРЦАМИ

Нарежьте кубиками соевые огуры и сваренные вкрутую яйца, добавив 2 банки рыбных консервов, стакан горячего отварного риса, тщательно перемешайте, переложите в салатник и залейте смесью из растительного масла, соли, молотого черного перца и горчицы по вкусу.

САЛАТ ИЗ КАРТОФЕЛЯ, СВЕКЛЫ И КАПУСТЫ

Сварите, очистите и нарежьте кубиками полкилограмма картофеля. В стакане размешайте 2 столовые ложки воды, 2 столовые ложки уксуса, 3 столовые ложки растительного масла, 1/2 чайной ложки горчицы и соль по вкусу. Этой смесью залейте картофель. Сварите 500 г свеклы, очистите и нарежьте ее ломтиками

толщиной 1 см. Залейте таким же маринадом, только вместо горчицы положите на кончике ножа черный перец.

Нарежьте полосками немного свежей капусты, залейте 2 столовыми ложками растительного масла и 2 столовыми ложками уксуса, посыпьте мелко нарезанной зеленой петрушкой, посолите и размешайте. Приготовленные таким образом овощи оставьте на 1-2 часа. Затем картофель положите горкой на середину тарелки, вокруг уложите кружочки свеклы и сделайте венки из капусты, посыпьте его двумя мелко нарезанными сваренными вкрутую яйцами.

ЗАКУСКИ НА... СПИЧКЕ

Эти оригинальные закуски приготовить совсем несложно, но они украсят ваш стол. Вот несколько рецептов, но вы можете делать любые комбинации, используя сыр, колбасу, картофель, селедку или салаку, соевые и свежие огурцы, помидоры, фрукты из компота, мясо, птицу. Для этих закусок не подходят только рассыпчатые продукты. Закуски могут быть холодные и горячие, в зависимости от этого вы используете деревянные, металлические (спички) или пластмассовые палочки. Чтобы продукты не сгорели и красиво подумались, их нужно предварительно смазать растительным маслом, посыпать солью, перцем, смазать горчицей.

Из сыра и колбасы. Сыр разрежьте на кубики или продолговатые брусочки, колбасу — на маленькие кусочки или на маленькие ломтики. Продукты скрепите спичкой. Между сыром и колбасой можно положить кружочек огура.

Из котлет и свежих овощей. Из мясного фарша сделайте маленькие круглые фрикадельки и поджарьте в жиру так, чтобы они подрумянились со всех сторон. Остывшие котлетки надо нанизать на палочку вместе с толстыми дольками соленого огура, с дольками стручкового консервированного перца.

Из жаркого, колбасы и овощей. Для этой закуски понадобится холод-

ное жаркое, колбаса, вареный сельдерей, лукавица, соевый огурец, помидор, соль и перец.

Жаркое, колбасу и сельдерей разрежьте на кубики средней величины, остальные продукты по возможности на маленькие кружочки. Продукты поочередно проткни-

те спичкой. Сверху посыпьте солью и перцем, подавайте с хлебом.

Из сельди с картошкой. Очистите вареный картофель и нарежьте кружочками, сельдь почистите, кусочки селедочного филе положите на ломтики картофеля. Сверху положите несколько капель сметаны или майонеза, ломтики помидора (если есть), лука и яйца. Проткните палочкой.

А теперь мы расскажем вам, какие напитки можно приготовить и подать в новогоднюю ночь.

НАПИТКИ С ЦВЕТНЫМ ЛЬДОМ

Приготовленные дома лимонады или соки можно подавать с цветным льдом, полученным при замораживании подслащенных фруктовых ягодных соков, кофе или молока.

Разбавленные соки, молоко, кофе подсластите. В стакан положите 2-3 кусочка льда различного цвета. Цветной лед можно подавать в посуде из толстого стекла, хрустала или мельхиора. Вместе со льдом подают щипцы для льда.

РАЗЛИЧНЫЕ НАПИТКИ

Горячий русский пунш. В стакан налить 20 г ванильного сиропа, 20 г лимонного сиропа, добавить 3 шт. гвоздики, кусочек лимонной корки, залить горячим крепким чаем.

Солнечный напиток. 1/2 стакана сахара нагревать пока сахар не превратится в липкую коричневую массу. К 2 1/2 л воды подсыпать немного лимонной кислоты, вскипятить, добавить к сахару и снова кипятить, пока сахар не растает. Затем добавить 2 лимона, нарезанных маленькими кусочками, и подлить 100 г коньяка. Пить горячим.

Флипп с коньяком. 1 яйцо взбить с сахаром и добавить 30 г коньяка.

Флипп с шампанским. Взбить 1 желток и 1 чайную ложку сахара, добавить 20 г ликера, сок 1/2 апельсина и кусочек льда, смешать, влить в холодный стакан и дополнить его шампанским.

Флипп с молоком. 20 г коньяка, 2 столовые

ложки сгущенного молока, 1 яйцо и 1 чашку молока хорошо смешать, процедить через мелкое сито. Подавать посыпанным натертым мускатным орехом.

Лимонный боул. Хорошо вымытый лимон нарезать тонкими ломтиками и поместить в стеклянную посуду. Насыпать туда 100-150 г сахара, дать пропитаться примерно 2 часа. Затем добавить сок 2 апельсинов и бутылку сухого белого вина. Процедить. Перед подачей добавить бутылку шампанского (его можно заменить газированной водой, сельтерской или любым другим шипучим напитком).

Шоколадный напиток (10-12 порций). 200 г сливочного масла со 150 г сахара растопить в котелке на слабом огне. Неперывно помешивая, добавить кусочки шоколада (200 г) и дать им раствориться. Наконец, добавить 1 бутылку водки и все тщательно перемешать до получения однородной массы, не давая ей закипеть. Влить в чашечки и подавать горячим.

А теперь перейдем к сладкому столу.

ТОРТ

Вырежьте из белой бумаги круг, покройте им дно круглой формы и смажьте сливочным маслом. Взбейте в густую пену 3 яичных белка и, осторожно помешивая, добавьте 200 г сахарной пудры. Часть приготовленной массы выложите тонким пластом на бумагу, а остальную выпустите из кондитерского шприца на пласт в виде веночка.

Поставьте торт в нагретую до 300° духовку и тут же выключите ее. Когда торт подсохнет, выньте его и осторожно удалите бумагу. В центр веночка положите масляный или ванильный крем или заполните его мороженым с ванилью — в этом случае торт надо подавать сразу.

НОВОГОДНИЙ ТОРТ

Его приготовить очень легко, т. к. не надо печь. Разотрите в пену 250 г сливочного масла с 200 г сахарной пудры, добавьте по одному 3 яичных желтка и 100 г растопленного шоколада, мелко нарежьте 250 г мармелада, накрошите 500 г печенья и сбрызните все коньяком (50 г) или вишневым. Через 15 минут перемешайте, переложите на блюдо, оформите в виде круглого торта и оставьте на ночь в прохладном месте. Утром (31 декабря) покройте торт сверху и с боков взбитыми в густую пену яичными белками с сахаром и нарисуйте натертым на мелкой терке шоколадом или порошком какао круг, циферблат часов и стрелки.

Сердечно поздравляем

УВАЖАЕМЫЕ

Мария Васильевна СЕРГЕЙЧИК,
Елена Александровна ЛАНГЕР,
Валентина Александровна МОЛЧАНОВА,
Александр Николаевич ТИМОШЕВИЧ,
Светлана Александровна БАЙКОВА!

Горячо и искренне поздравляем Вас с днём рождения. Желаем крепкого здоровья, благополучия, успехов во всех делах и начинаниях. Благодарим за Вашу добросовестную работу в нашем коллективе.

Пусть эта жизнь несёт лишь счастье,
Ни капли грусти,
Ни одной слезы.
Здоровья и душевного богатства
Желаем мы от всей души.
Администрация и весь коллектив торгово-промышленной фирмы „Ивацэвичы“.

● ІРАЌІЧНЫ АЛОВАК

— Дурня хлебам не кармі, а дай крыкнуць „слава!“
Навучыў на сваю галаву...

— Ат, не спячайся засмучае. Можа заўтра ён цябе выручыць!

Мал. М. ГІРГЕЛЯ (БЕЛІА).

Фірма „Івацэвічы“ віншыу і запрашае

Сярэдзіна зімы — гэта цэлы шэраг святаў, адных з самых значных у жыцці як вернікаў, так і звычайных атэістаў. А Новы год, бадай што, найвялікшая падзея для нашых дзеткаў. Гіф „Івацэвічы“ віншыу ўсім з Калядамі і запрашае наведаць свае магазіны.

У іх вы знайдзеце ўсё, што неабходна для вашай святачнага стала, што прынясе задавальненне вам і вашым гасцям, прымуць свяціцца шчаслівым бліскам вачыняў вашых дзеткаў.

Прыходзьце і выбірайце!

Рэдактар Лідзія ЦАЛУЙКА.

НАШ АДРАС: 225250, г. Івацэвічы, вул. Свардлова, 5, рэдакцыя „Газеты Уладзіміра Кудзінава“.
Тэлефон 2-12-09.

Газета выдаецца на беларускай і рускай мовах. Набіраецца ў Івацэвічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.
Фармат 420х300 мм. А6*6 — 1 друк. аркуш.
Падпісана для друку 26 снежня ў 14.00.

ЗАСНАВАЛЬНІК:
гандлёва-прамыслова
фірма „Івацэвічы“
Рэгістрацыйны нумар 1147.